

Бондарчук Л.М.

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української мови та літератури

ДВНЗ „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНТЕРНЕТУ ЯК СУЧАСНИЙ МЕТОД РОБОТИ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ УКРАЇНСЬКОЇ СЛОВЕСНОСТІ

На сьогодні все більш актуальним є вивчення української мови та літератури із застосуванням найсучасніших методів і прийомів, із використанням засобів Інтернету. Студенти у вищому навчальному закладі (зокрема, у ДВНЗ „Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана”) повинні на належному рівні володіти українською мовою, щоб правильно її використовувати у різноманітних життєвих ситуаціях та під час навчання, засвоїти найосновніші стандартні наукові мовні конструкції, відпрацювати навички ділового та наукового спілкування, добре знати твори класичних та сучасних українських письменників тощо [3]. Застосування на практиці засобів Інтернету надає можливість викладачам мови впровадити та удосконалити нові методи роботи, підвищити ефективність навчального процесу та рівень знань студентів.

Практика використання засобів Інтернету під час вивчення української словесності свідчить, що найпродуктивнішими та найцікавішими видами робіт для студентів є:

- а) створення власного сайту (блогу) українською мовою;
- б) мовний експеримент в Інтернеті;
- в) дослідження особливостей мови смайликів та leet-мови під час інтерактивного он-лайн-спілкування в Інтернеті тощо.

Створення власного сайту (блогу) українською мовою. Робота над створенням власного сайту (блогу) українською мовою проходить у кілька етапів, які допомагають студентам як ознайомитися із загальноповживаною та спеціальною українською лексикою, так і стати активним учасником україномовної блогосфери.

Слово *сайт* або *веб-сайт* (від англ. *website*, місце, майданчик в Інтернеті) – це сукупність веб-сторінок, доступних у мережі (Інтернеті), які об'єднані як за змістом, так і навігаційно. Сайтом також називають будь-який об'єкт в Інтернеті, за яким закріплена адреса, що ідентифікує його в мережі (FTP-site, WWW-site тощо).

Термін *блог* (також *блог*, англ. *blog*, від *web log*, <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%86%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B5%D1%82> мережевий журнал чи щоденник подій”) — це веб-сайт, головний зміст якого – це записи, зображення чи мультимедійні файли, що регулярно додаються користувачем. Для

блогів характерні короткі записи про поточні події. Блогерами називають людей, які є авторами блогів. Сукупність усіх блогів в Інтернеті створює блогосферу. Популярність блогосфери зумовлена насамперед можливістю використання таких недоступних раніше інструментів, як RSS, trackback та ін [5].

Студентам пропонується:

- а) вибрати домен (адресу) для створення власного сайту чи блогу українською мовою;
- б) створити свій сайт чи блог українською мовою із дотриманням рекомендацій спеціалізованих сайтів;
- в) досягти відвідування 100 чи більше відвідувачів сайту (блогу) із кількома записами у гостьовій книзі.

В Інтернеті діє чимало безкоштовних автоматичних сервісів для створення блогу.

Livejournal - найвідоміший і найпопулярніший сервіс. Щоб завести блог на ЖЖ (так називають цей блог, – буквально, Живий Журнал), досить перейти на сайт www.livejournal.com і натиснути “Створити журнал” (мову інтерфейсу можна вибрати в налаштуваннях). Студентам буде наданий в користування безкоштовний акаунт типу ім'я.livejournal.com. На ЖЖ можна писати як з основної сторінки, так і зі спеціальної програми-клієнта Semagic - вона дозволяє писати в блог не заходячи на сайт, проте підключення до Інтернету необхідне. ЖЖ також дозволяє брати участь, створювати і писати до комюніті (співтовариства). Адресою кожного співтовариства є community.livejournal.com/назва.

Blogger. Цей сервіс є дочірнім від Google, тому, за наявності Google-акаунта не потрібно створювати новий акаунт, а просто зайти з даними Google. І навпаки, – якщо ви створили акаунт на Blogger, то автоматично отримуєте акаунт Google. Створити блог можна дуже легко - вибрати профіль, назвати блог, вибрати шаблон. Студентові буде наданий домен типу ім'я.blogspot.com. Цікаво, що Blogger як підрозділ Google дозволяє розмістити рекламні блоки Google AdSense і таким чином заробляти з трафіку (що неможливе в ЖЖ). Також сервіс повністю сумісний з іншими продуктами Google - Picasa Web Albums, Google Data API support, підтримує drag&drop при налаштуванні сторінки.

Blog.Net.Ua - перший український автоматичний сервіс безкоштовних блогів.

Створити тут блог легше, ніж у світових сервісах, які описані вище. Потрібно просто вибрати назву блогу, і за декілька хвилин у вас буде безкоштовний блог на 100 Мб типу ім'я.blog.net.ua. Після цього ви переходите в панель управління Wordpress. Wordpress майже ідеально підходить для блогу. Тут не потрібно щось налаштовувати

- записи додаються автоматично, як і тегування, віджети (widgets), теми, категорії і багато іншого. За допомогою платного апгрейду можна збільшити місце для файлів, зняти певні обмеження. В цілому головною метою Blog.Net.Ua є українізація блогосфери, адже всі теми переведено на український інтерфейс [4].

Дослідження особливостей мови смайликів та leet-мови під час інтерактивного он-лайн-спілкування в Інтернеті. Робота зі смайликами та leet-мовою сприяє збагаченню словникового запасу студентів, вчить аналізувати та синтезувати мовні дані, сприяє виробленню навичок наукової роботи тощо.

Як відомо, *смайл*, *смайлик* (від англ. <http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%90%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%B2%D0%B0smile> — усмішка), також *емотикон*, *емограма* (англ. emoticon) — це схематичне зображення людського обличчя, що використовується для передавання емоцій. Він може складатися з різноманітних символів, як то букв алфавіту, знаків пунктуації та різних службових символів. Особливе поширення смайли набули з поширенням Інтернету (чати, форуми, ICQ тощо) та мобільних телефонів (короткі повідомлення — SMS), де широко використовуються користувачами для обміну повідомленнями. http://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A1%D0%BC%D0%B0%D0%B9%D0%BB_-_cite_note-.D0.BD.D0.B5.D1.82.D0.B8.D0.BA.D0.B5.D1.82-2#cite_note-.D0.BD.D0.B5.D1.82.D0.B8.D0.BA.D0.B5.D1.82-2

Термін *leet* (укр. читається як *літ*), також відомий як *eleet* чи *leetspeak* - це альтернативний алфавіт англійської мови, що використовується переважно в Інтернеті. У цьому випадку використовуються різноманітні комбінації ASCII-символів для заміни латинських літер, що візуально можуть нагадувати літери (наприклад, 4 – літера А, 3 – літера Е тощо). Зараз ця ж техніка існує і в інших мовах, зокрема в тих, що використовують кирилицю (в українській також) [5].

Студентам пропонується:

- а) обрати он-лайн чат або інший засіб в Інтернеті для проведення інтерактивного он-лайн спілкування з використанням різноманітних спеціальних засобів (смайлики, leet-мова);
 - б) провести опитування із користувачами чату щодо специфіки таких засобів.
- Дослідити, які саме смайлики та leet-засоби найчастіше використовуються при проведенні

інтерактивного он-лайн спілкування, скласти міні-словник найчастіше уживаних у спілкуванні смайлів та leed-засобів, даючи пояснення до них українською мовою;

в) ознайомитися із матеріалом про ці особливі комп'ютерні мовні засоби зі спеціалізованих сайтів;

г) підготувати невелику наукову розвідку про особливості застосування мови смайликів та leed-мови в системі різноманітних он-лайн-чатів Інтернету, Скайпі, ICQ тощо.

Мовний експеримент в Інтернеті. Проведення мовного експерименту в Інтернеті сприяє ознайомленню студентів із сучасним станом української мови та літератури, засвоєнню нової лексики та фразеології, наукової термінології, виробленню навичок наукової роботи тощо. Орієнтовна схема проведення мовного експерименту у системі чатів Інтернету, запропонована студентам, може бути така:

а) визначити засіб інтернет-спілкування (чат, скайп, форум, соціальні мережі, коментування у блогах, електронна пошта, гостьова книга тощо);

б) визначити період часу проведення експерименту та кількість інтернет-користувачів, які беруть участь у спілкуванні (наприклад, 1-2 години, 5-10 співрозмовників);

в) подати характеристику епістолярного стилю української мови та його особливості в системі інтернет-спілкування;

г) роль субмови смайликів у системі інтернет-спілкування;

г) типові порушення норм української мови під час інтернет-спілкування;

д) мовні та позамовні чинники, які впливають на використання української мови у сучасному інтернет-спілкуванні;

е) мовна інтерференція у сучасному інтернет-спілкуванні тощо.

Окремою роботою пропонується написання наукової статті на основі результатів мовного експерименту в Інтернеті. Орієнтовні теми наукових статей на основі проведеного мовного експерименту можуть бути такими:

1. Мова комп'ютерної комунікації в українській блогосфері.
2. Спілкування українською мовою в сучасних соціальних мережах.
3. Типові порушення мовних норм в сучасних чатах Інтернету та Інтранету.
4. Мова смайликів як частина сучасного україномовного нетикету.
5. Українська мова на сучасних україномовних спеціалізованих форумах з економіки.
6. Україномовні гостьові книги: комунікаційний аспект.
7. Електронна пошта україномовних порталів.
8. Мовна інтерференція в комп'ютерній комунікації.
9. Особливості епістолярного стилю в Інтернеті.

10. Популяризація української мови в Інтернеті.

11. Принциповий україномовний користувач в Інтернеті тощо.

Отже, практично використання засобів Інтернету на заняттях із української словесності надає можливість викладачеві впроваджувати та удосконалювати нові методи роботи, підвищувати ефективність навчального процесу та рівень знань студентів. Такий тип роботи покращує якість подання навчального матеріалу та ефективність його засвоєння студентами, збагачує зміст практичних та семінарських занять, мобілізує студентів під час виконання завдань із самостійної роботи, підвищує мотивацію до вивчення української мови та літератури, створює умови для більш тісної співпраці між викладачами і студентами.

Література

1. Кузьмінський А.І., Омеляненко В.Л. Педагогіка: Підручник. – К.: Знання-Прес, 2008.
2. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості. – К., 1981.
3. Коновалов О.Ю. Інтернет і його вплив на розвиток закладів середньої, професійної та вищої освіти Америки і Європи // Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. — Вип. 33. — К.: НМЦВО, 2002.
4. <http://intersite.net.ua/>
5. <http://uk.wikipedia.org/>